



Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 969/24
9.4.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стевановић, председника већа, Радмиле Радић и Иване Марковић Радојевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Симеун Мојићевић, адвокат из Уба, улица Краља Петра I Ослободиоца бр.58, против тужених Републике Србије – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Београд, Немањина бр.22, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Ваљеву, улица Карађорђева 64/10, ББ из ..., ВВ из ..., ГГ из..., ДД, ЂЂ и ЕЕ свих из ..., ради утврђења права својине, одлучујући о жалби тужене Републике Србије, изјављеној против пресуде Основног суда у Убу П 318/23 од 26.12.2023. године, у седници већа одржаној дана 09.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене Републике Србије и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Убу П 318/23 од 26.12.2023. године у ставу првом изреке и у делу става другог изреке којим је обавезана тужена Република Србија да тужиоцу на име парничних трошкова спора плати 122.300,00 динара у року од 15 дана по пријему преписа пресуде.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца и тужене Републике Србије за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке утврђено је да је тужилац одржајем стекао право својине на кп.бр..., Лн.бр.... КО ... са 1/1 удела, што су тужени дужни признати и трпети да се тужилац укњижи као власник у јавним књигама, све у року од 15 дана по пријему преписа пресуде. Ставом другим изреке обавезана је тужена Република Србија да тужиоцу на име парничних трошкова плати 122.300,00 динара у року од 15 дана по пријему преписа пресуде, док се истоветан захтев за солидарно обавезивање осталих тужених на плаћање парничних трошкова овог спора, одбија као неоснован.

Против наведене пресуде тужена Република Србија је благовремено изјавила

жалбу побијајући је у ставу првом изреке и обавезујућем делу става другог изреке, како то произлази из садржине жалбе, из свих законских разлога. Трошкове другостепеног поступка је опредељено тражила.

Тужилац је благовремено одговорио на жалбу тужене Републике Србије и трошкове другостепеног поступка је опредељено тражио.

Испитујући првостепену пресуду у побијаном делу на основу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку – ЗПП (“Службени гласник РС”, бр.72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23-др. закон), Апелациони суд је оценио да је жалба тужене неоснована.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка прописане одредбом члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Изрека првостепене пресуде је јасна, разумљива и не противречи сама себи и разложима пресуде, као ни доказима који се налазе у спису и садржи јасне, потпуне и довољне разлоге о свим битним чињеницама тако да се њена законитост и правилност са сигурношћу могу испитати, па не стоје наводи из жалбе којима се указује на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП-а.

Према чињеничном утврђењу првостепеног суда правни претходник тужиоца, сада пок. ЖЖ је извршио пре више од 60 година деобу земљишта када је предметно земљиште постало својина правног претходника тужиоца, његовог деде ЗЗ, кога је наследио тужиочев отац ИИ, а кога је на крају наследио сам тужилац. У целом периоду исти су били искључиви и савесни држаоци предметне катастарске парцеле, која је у листу непокретности бр.... КО ..., површине 4981 м², врста земљишта, пољопривредно земљиште њива 4 А класе уписана као јавно својина 1/1 власништво Републике Србије. Предметна кат. парцела није била предмет заоставштине тужиочевог оца, сада пок. ИИ, те су овом тужбом као јединствени и нужни супарничари обухваћени и тужени ББ, мајка тужиочева, ВВ и ГГ, сестре тужиоцеве и по умрлој сестри тужиочевој ЈЈ, њени правни следбеници тужени ДД, ЂЂ и ЕЕ. Тужиочев чукундеда сада пок. ЖЖ из ... је након Другог светског рата извршио деобу своје имовине синовима сада пок. КК и сада пок. ЗЗ из ..., те је тада тужиочев деда сада пок. ЗЗ стекао право својине на предметној кат. парцели, те никаква имовина од тужиочевих правних претходника није одузимана од државе, нити су исти учествовали у повраћају одузетог земљишта.

Непарничар ЛЛ је закључио уговор о закупу са туженом Републиком Србијом за предметну кат. парцелу, али никада није ушао у посед исте и све време иста је у државини правних претходника и самог тужиоца.

Из налаза и мишљења судског вештака геодетске струке Зорана Пошарца, утврђено је да је у ЗКУЛ ... КО ... од оснивања земљишних књига 1928. године па до 06.09.1963. године, као власник предметног земљишта био уписан сада пок. ЖЖ да би по основу наследног решења Општинског суда у Убу О 181/59 од 17.04.1963.

године били уписани његови наследници: ЗЗ са уделом од 5/12 ЉЉ и ММ са уделима од по 1/12 и НН и ЊЊ са уделима од по 5/24. У истом ЗКУЛ-у били су уписане и кат. парцела бр. ... у површини од 9.16.74 ха, ... у површини од 2.82.67 ха, кат. парцела бр. ... у површини од 0.17.97 ха и кат. парцела бр. ... у површини од 0.38.65 ха, које су чиниле један комплекс земљишта. Предметна кат.парцела ... површине 0.49.81 ха, по новом премеру одговара крајњем западном делу раније кат.парцеле бр. ... из ЗКУЛ ... КО ..., а на основу списка детаљног рачунања површине из 1964. године, од кат. Парцеле ... КО ..., површине 6.948.94 ха формиране су кат.парцеле бр. ... површине 3.51.00 ха, кат. парцела бр. ... површине 3.00.20 ха и предметна кат.парцела бр. ... тада површине 0.47.80 ха, а која после израде ДКП-а има садашњу површину од 0.49.81 ха. Кат. парцела бр. ... и кп... заједно са кп... чине један комплекс земљишта које се заједно обрађује без икаквих међа на лицу места.

Тужени ББ, ВВ, ДД, ЋЋ и ЕЕ су признали чињеничне наводе тужбе и тужбени захтев тужиоца у целости.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања на које је примењено материјално право и то одредбе члана 28 став 4, члана 30 став 1 и 2, првостепени суд је најпре нашао да је неоснован приговор правноснажно пресуђене ствари истакнут од стране тужене Републике Србије, јер у парници тог суда П 654/19, окончаног правноснажном пресудом од 20.02.2020. године, којом је истоветан тужбени захтев тужиоца према туженој Републици Србији одбијен као неоснован, а с разлога што није постојала потпуна процесна заједница на туженој страни, обзиром да у тој парници тужилац није обухватио као нужне и јединствене супарничаре, своје сестре имајући у виду да предметна непокретност није била предмет расправе заоставштине и његовог сада пок. оца у оставинском постуку, те у овом спору постоји потпуна пасивна легитимација у смислу одредбе члана 211 ЗПП и тужбом су обухваћени и тужена Република Србија као уписани власник предметне кат. парцеле у листу непокретности, као и наследници сада пок. ИИ. Даље је првостепени суд оценио да су испуњени услови за стицање права својине одржајем на спорној непокретности, с обзиром да је одредба члана 29 Закона о основама својинскоправних односа ("Службени лист СФРЈ" бр. 6/80 и 36/90), која је садржала забрану у погледу могућности стицања права својине одржајем на стварима у друштвеној својини, брисана каснијим изменама закона, а правни претходници тужиоца су били у савесној и несметаној државини која је трајала довољно дуго, почев од 1960.године, па до подношења тужбе у претходној парници П 654/19 (тужба поднета 10.12.2019. године, а тужбени захтев оспорен од стране тужене Републике Србије одговором на тужбу од 15.01.2020. године), у ком тренутку је већ истекао законски рок за стицање права својине одржајем дужем од 20 година у смислу одредбе члана 28 став 4 Закона о основама својинскоправних односа.

Све важне чињенице за доношење одлуке о основаности тужбеног захтева, првостепени суд је потпуно и поуздано утврдио изведеним доказима, које је правилно оценио применом одредби члана 8 ЗПП, а на тако утврђено чињенично стање правилно је примењено и материјално право. Разлоге које је за своје чињенично-правни закључак дао првостепени суд у свему, као правилне и аргументоване, прихвата и овај суд као другостепени, те одлуку посебно не образлаже на основу овлашћења из члана 396 став 2 ЗПП.

На овако правилно и потпуно утврђено чињенично стање, првостепени суд је доносећи ожалбену пресуду, правилно применио материјално право садржано у одредбама члана 28. став 4., 30. став 1. и 2. и 72. став 3. Закона о основама својинскоправних односа, при чему је за своју одлуку дао довољно разлога, које у свему прихвата и овај суд као другостепени. Наиме, одржај је врста стицања својине од невласника, с тим што је за стицање потребан и одређени протек времена. Нужан услов за стицање права својине одржајем је савесност државине, а не њена законитост. Несавесна државина не може никада, па ни протеклом времена да доведе до стицања права својине, али законитост државине је услов за стицање својине само код редовног одржаја из члана 28. став 2. Закона о основама својинскоправних односа. У смислу правила о ванредном одржају из члана 28. став 4. Закона о основама својинскоправних односа, на коме је заснована одлука суда, савестан је онај држалац који оправдано верује да је власник, а несметани посед у трајању од преко 20 година доказује оправданост таквог уверења. Институт одржаја се и заснива на идеји невршења права својине од стране власника, због чега је одржај установа у општем интересу, јер се претварањем фактичког стања у правно остварује друштвена потреба за извесношћу у правним односима. Савесна државина се претпоставља, па онај ко тврди другачије мора то и да докаже. Према правилима о одржају савестан је онај држалац непокретности који оправдано верује да је он власник јер сматра да постоји законити правни основ за стицање својине на непокретности коју држи, а није знао, нити је према околностима случаја могао знати да ствар коју држи није његова. Имајући у виду наведено, а супротно жалбеним наводима тужене Републике Србије, правилно је првостепени суд закључио да је тужилац и његови правни претходници, без обзира на чињеницу да је тужена уписана у катастру непокретности као власник спорне катастарске парцеле, савесни држаоци исте, пошто су оправдано веровали да су власници исте, с тим да нису знали нити су могли знати да наведена парцела није њихова.

Имајући у виду наведено, односно да је државина тужиоца и његових правних претходника савесна, као и чињеницу да тужиоца и његове правне претходнике у државини спорне кат. парцеле нико није узнемиравао у периоду дужем од 20 година, рачунајући од 4.7.1996. године (ступање на снагу Закона о изменама и допунама Закона о основама својинскоправних односа којим је брисан члан 29. Закона о основама својинскоправних односа, услед чега рок за одржај када је у питању друштвена својина почиње тећи 4.7.1996. године), следи да је првостепени суд правилно закључио да су испуњени услови за стицање права својине на основу ванредног одржаја.

Наиме, за испуњеност законских услова за стицање права својине на непокретности путем ванредног одржаја потребно је кумулативно испуњење два услова, и то: 1. савесност државине и 2. протек рока од двадесет година. У том смислу за одлучивање у овој правној ствари, а супротно жалбеним наводима тужене, небитно је да ли је лице које се позива на одржај извршило увид у катастар непокретности, с обзиром да начело јавности уписа у катастар непокретности представља објективну

околност, а да институт савесности подразумева лични однос тужиоца, односно његовог правног претходника према ствари чији је држалац, односно да ли је тужилац и његов правни претходник знали или су према околностима случаја могли знати да предметна катастарска парцела није у њиховој својини, као и да ли је иста била у својини тужене Републике Србије, односно њених правних претходника. Могућност сазнања тужиоца и његовог правног претходника је у директној вези са понашањем тужене и њених правних претходника, односно са чињеницом да ли су тужена и њени правни претходници на било који начин вршили своје право својине на предметној катастарској парцели у току времена потребног за одржај, односно да ли су у датом периоду вршили фактичку власт на непокретности. То значи да је за правилну примену материјалног права за оцену постојања законите и савесне државине ирелевантна чињеница да ли је лице које се позива на испуњеност услова за стицање права својине одржајем извршило увид у катастар непокретности или није.

Приликом одлучивања о основаности жалбе односно законитости и правилности првостепене пресуде, другостепени суд је ценио и остале наводе које је тужена Република Србија истакла у жалби, али их, будући да не могу довести до другачије, за тужену повољније одлуке у овом поступку, није посебно образлагао сагласно члану 396 став 1 ЗПП-а.

На основу изложеног, Апелациони суд је одбио као неосновану жалбу тужене Републике Србије и потврдио првостепену пресуду у ставу првом изреке, применом члана 390 ЗПП-а.

Потврђена је и одлука о трошковима парничног поступка из дела става другог изреке побијане пресуде на основу члана 401 тачка 2 Закона о парничном поступку, а о којим трошковима је првостепени суд правилно одлучио, применом одредби члана 150, 153 и 163 ЗПП-а.

Како тужена Република Србија није успела у другостепеном поступку, а састав одговора на жалбу није нужан трошак, на основу члана 165 ЗПП-а, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Јелена Стевановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић